

**UCHWAŁA NR LIV/407/2018
RADY MIEJSKIEJ W HRUBIESZOWIE**

z dnia 30 maja 2018 r.

**w sprawie przyjęcia Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy
w Rodzinie realizowanego w Gminie Miejskiej Hrubieszów w latach 2018-2020**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity w Dz. U. z 2017r. poz. 1875 ze zm.) oraz art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałania przemocy w rodzinie (tekst jednolity Dz. U. z 2015r. poz. 1390) Rada Miejska uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjąć Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie realizowany w Gminie Miejskiej Hrubieszów na lata 2018-2020 stanowiący załącznik do uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta Hrubieszowa.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady
Miejskiej

Anna Świstowska

Załącznik do uchwały Nr LIV/407/2018
Rady Miejskiej w Hrubieszowie
z dnia 30 maja 2018 r.

Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy
w Rodzinie realizowany w Gminie Miejskiej Hrubieszów na lata 2018-2020

Spis treści

1. Wprowadzenie	2
2. Dane statystyczne i metryczki	4
A. Dane Ośrodka Pomocy Społecznej i Urzędu Miasta	4
B. Statystyki Policji	7
3. Diagnoza aktualnej sytuacji	9
A. Diagnoza dorosłych	9
B. Dzieci i młodzież	23
C. Podsumowanie i wnioski	34
4. Kierunki i cele programu	36
A. Cele	36
B. Kierunki działań	37
C. Beneficjenci	37
D. Cel główny	38
E. Cele strategiczne, adresaci, cele operacyjne, działania, realizatorzy, wskaźniki	38
F. Monitorowanie, sprawozdawczość i środki finansowe	45

1. Wprowadzenie

Rodzina to podstawowa grupa społeczna. Opiera się na niej budowanie i funkcjonowanie całego społeczeństwa. Jest też najważniejszym środowiskiem w życiu człowieka, wpływającym na kształtowanie jego osobowości, systemu wartości, poglądów, celów i stylu życia. Rodzina oddziałuje w sposób świadomy i nieświadomy na dziecko, bo stanowi jego pierwsze i podstawowe miejsce doświadczeń współżycia z innymi ludźmi. Dom rodzinny powinien być utożsamiany z poczuciem bezpieczeństwa, tak fizycznego jak i emocjonalnego, jednak są osoby, dla których jest to miejsce cierpienia, poniżenia, lęku czy rozpacz.

Skala zjawiska przemocy, zwłaszcza tej w rodzinie, jest niezwykle trudna do oszacowania, ponieważ zachodzi w zamkniętym środowisku. Składa się na to wiele przyczyn, wśród których są: brak udziału osób trzecich, opór i obawy ofiar przed wyjawieniem sytuacji na zewnątrz, czy też obawy przed rozpadem rodziny. Problem ten jest niestety powszechny i występuje w każdym kraju, a prowadzone na ten temat badania potwierdzają, że nigdzie nie udało się zupełnie wyeliminować tego problemu.

Dlatego tak ważne jest, aby osoby i instytucje zajmujące się tym problemem współpracowały ze sobą, skutecznie wykorzystując potencjał środowiska lokalnego. Interdyscyplinarność pracy z rodziną wymaga wykorzystania wszystkich dostępnych narzędzi: uprawnień, kompetencji, możliwości i procedur.

Mówiąc o zjawisku przemocy oraz o sposobach jej przeciwdziałania, a także pomocy ofiarom i sprawcom, należy zdefiniować najważniejsze pojęcia związanych z tym zagadnieniem. Definicja najczęściej stosowana określa przemoc domową jako: działanie lub zaniechanie dokonywane w ramach rodziny przez jednego z jej członków przeciwko pozostałym, z wykorzystaniem istniejącej lub stworzonej przez okoliczności przewagi siły lub władzy, godzące w ich prawa lub dobra osobiste.

Przemoc w rodzinie w świetle ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, to: jednorazowe lub powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste osób najbliższych, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą. Przemoc w rodzinie charakteryzuje się specyficznymi cechami jak intencjonalność, nierównowaga sił wynikająca z działania człowieka, naruszanie praw i dóbr osobistych powodując cierpienie i ból.

Uwarunkowania prawne.

Podstawą działań związanych z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie jest w szczególności:

- Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. Nr 78, poz. 483 ze zm.)
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. z 2015 r., poz. 1390).
- Ustawa o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z dnia 13 lipca 2010 r., Nr 125, poz. 842).
- KRAJOWY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE na lata 2014-2020
- Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 28 stycznia 2011 r. w sprawie Zespołu Monitorującego do spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie (Dz. U. nr 28, poz. 146).
- Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z 22 lutego 2011 r. w sprawie standardu podstawowych usług świadczonych przez specjalistyczne ośrodki wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie, kwalifikacji osób zatrudnionych w tych ośrodkach, szczegółowych kierunków prowadzenia oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie oraz kwalifikacji osób prowadzących oddziaływanie korekcyjno-edukacyjne. (Dziennik Ustaw nr 50 poz. 259 z 8 marca 2011 r.).
- Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z 3 czerwca 2011 r. w sprawie nadzoru i kontroli nad realizacją zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
- Rozporządzenie Rady Ministrów z 13 września 2011 r. w sprawie procedury "Niebieskie Karty" oraz wzorów formularzy "Niebieska Karta".

2. Dane statystyczne i metryczki

A. Dane Ośrodka Pomocy Społecznej i Urzędu Miasta

W związku z procedurą „Niebieskiej Karty” w poszczególnych latach sporządzono następującą liczbę wniosków (wszystkie skierowano do Ośrodka Pomocy Społecznej):

- 2015 rok – 0 wniosków
- 2016 rok – 0 wniosków
- 2017 rok – 1 wniosek

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

Instytucją odpowiedzialną za realizację zadań z zakresu pomocy społecznej na terenie Hrubieszowa jest Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej. Z jego pomocy korzysta znacząca liczba rodzin będących w trudnych sytuacjach życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Zadania w zakresie pomocy społecznej, rodzaje świadczeń, zasady i tryb ich udzielania oraz organizację pomocy społecznej określa ustawa z 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej oraz akty wykonawcze do ww. ustawy.

Pomoc społeczna wspiera osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwia im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka. Zadaniem pomocy społecznej jest zapobieganie trudnym sytuacjom życiowym przez podejmowanie działań zmierzających do życiowego usamodzielnienia osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem.

Osoby i rodziny korzystające z pomocy społecznej są obowiązane do współdziałania w rozwiązywaniu ich trudnej sytuacji życiowej.

Z pomocy społecznej korzystają przede wszystkim te osoby, których dotyczą problemy takie jak:

- Ubóstwo
- Bezrobocie
- Niepełnosprawność
- Długotrwałe lub ciężkie choroby
- Przemoc w rodzinie

- Alkoholizm lub narkomania
- Bezradność w kwestiach opiekuńczo wychowawczych oraz związanych z prowadzeniem gospodarstwa domowego
- Zdarzenia losowe i sytuacje kryzysowe
- Klęski żywiołowe.

Ogólną liczbę rodzin, które korzystają z pomocy Ośrodka przedstawia poniższa tabela.

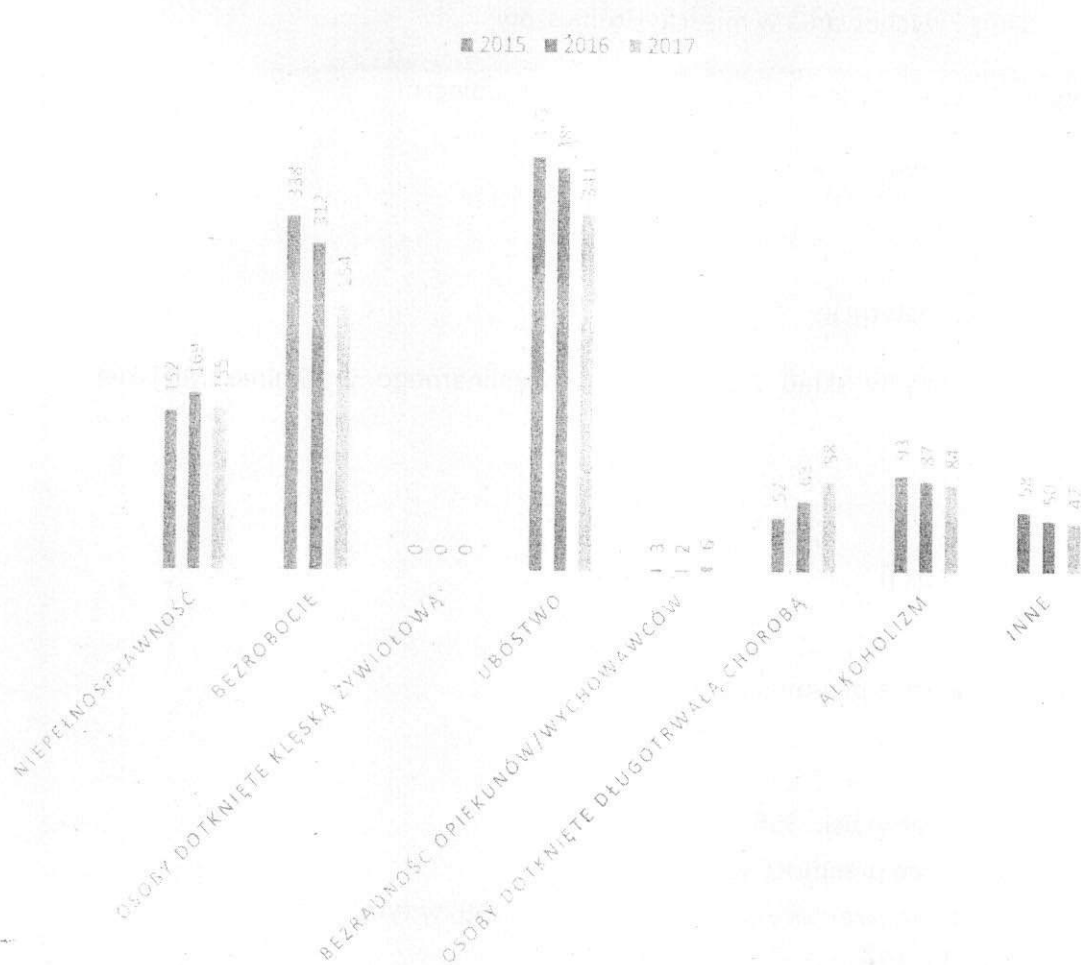
Rok	Liczba rodzin	Z problemem uzależnień
2015	514	93
2016	539	88
2017	505	84

Tab. 2.B.2. Rodziny korzystające z pomocy MOPS

Rodzaje pomocy udzielanej przez MOPS

- **2015 rok:**
 - Świadczenia rzeczowe: 245
 - Świadczenia pieniężne: 443
 - Świadczenie porady dla rodzin: 498
- **2016 rok:**
 - Świadczenia rzeczowe: 220
 - Świadczenia pieniężne: 431
 - Świadczenie porady dla rodzin: 509
- **2017 rok:**
 - Świadczenia rzeczowe: 38
 - Świadczenia pieniężne: 397
 - Świadczenie porady: 487

W poniższej tabeli została zamieszczona statystyka dotycząca powodów przyznawania pomocy społecznej w Hrubieszowie.

Wykres1. Powody przyznawania pomocy społecznej

Z powyższego wykresu wynika, iż na przestrzeni ostatnich trzech lat najwięcej świadczeń przyznane zostało osobom, które jako powód przyznania pomocy społecznej określiły ubóstwo. Duża liczba osób korzysta ze świadczeń z powodu bezrobocia oraz niepełnosprawności.

Na terenie Hrubieszowa istnieje sieć instytucji zajmujących się bezpośrednio przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie:

- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej,
- Komenda Powiatowa Policji w Hrubieszowie,
- Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Hrubieszowie,
- Placówki oświatowo-wychowawcze w mieście Hrubieszów,

- Placówki nauczania i wychowania w mieście Hrubieszów,
- Sąd Rejonowy w Hrubieszowie – kuratorzy zawodowi i społeczni,
- Organizacje pozarządowe,
- parafie,
- inne zainteresowane instytucje.

Ww. podmioty wchodzi w skład Zespołu Interdyscyplinarnego w Gminie Miejskiej Hrubieszów.

B. Statystyki Policji

Liczba zdarzeń związanych z przemocą domową:

2015:

Liczba interwencji: 356

- Dotyczące przemocy w rodzinie: 130

Liczba ofiar przemocy w rodzinie (ogółem 159) w tym:

- Kobiety: 126
- Mężczyźni: 12
- Małoletni do 13 roku życia: 0
- Nieletni w przedziale 13- 18 lat: 21

Liczba sprawców przemocy domowej pod wpływem alkoholu (ogółem 102) w tym:

- Kobiety: 3
- Mężczyźni: 99
- Nieletni: 0

2016:

Liczba interwencji: 347

- Dotyczące przemocy w rodzinie: 104

Liczba ofiar przemocy w rodzinie (ogółem 125) w tym:

- Kobiety: 95
- Mężczyźni: 20
- Małoletni do 13 roku życia: 0
- Nieletni w przedziale 13- 18 lat: 10

Liczba sprawców przemocy domowej pod wpływem alkoholu (ogółem 63)
w tym:

- Kobiety: 2
- Mężczyźni: 61
- Nieletni: 0

2017:

Liczba interwencji: 378

- Dotyczące przemocy w rodzinie: 128

Liczba ofiar przemocy w rodzinie (ogółem 129) w tym:

- Kobiety: 111
- Mężczyźni: 18
- Małoletni do 13 roku życia: 0
- Nieletni w przedziale 13- 18 lat: 21

Liczba sprawców przemocy domowej pod wpływem alkoholu (ogółem 105) w tym:

- Kobiety: 4
- Mężczyźni: 101
- Nieletni: 0

Jednym z problemów na terenie Hrubieszowa jest fizyczne i psychiczne znęcanie się nad rodziną. Liczba tego typu zdarzeń zakwalifikowanych jako przestępstwa wynosiła w poszczególnych latach:

2015: 8

2016: 8

2017: 4

Ponadto w statystykach policyjnych figurują również pobicia sklasyfikowane jako przestępstwa:

2015: 1

2016: 6

2017: 6

Jak więc można zauważyć pojawiają się akty przemocy niezwiązane z nadużywaniem alkoholu. Przemoc domowa, obok prowadzenia pojazdów w stanie nietrzeźwości, wydaje się być najpoważniejszym problemem w obszarze bezpieczeństwa mieszkańców Hrubieszowa. Problem ten również stale pozostaje wyzwaniem, z upływem czasu coraz poważniejszym.

3. Diagnoza aktualnej sytuacji

Badanie diagnozujące problemy przemocy na terenie miasta Hrubieszów przeprowadzone zostało metodą ilościową, przy pomocy kwestionariusza w formie papierowej. Koncepcja badania uwzględniła zapewnienie trafności i rzetelności planowanych działań, z czym wiązał się przede wszystkim sposób realizacji badania i proces zbierania danych. Głównym celem badania było poznanie opinii oraz postaw względem wybranych problemów społecznych, takich jak: alkoholizm, narkomania, hazard oraz przemoc, co pozwoliło na dokonanie diagnozy wymienionych tu zjawisk w środowisku mieszkańców badanej gminy.

Wyniki przedstawione w raporcie mają charakter procentowy, a ewentualne dysproporcje (maksymalnie +/- 2%) związane są z zaokrągleniem do liczb całkowitych.

A. Diagnoza dorosłych

Na terenie miasta przeprowadzone zostało wśród jej dorosłych mieszkańców anonimowe badanie ankietowe (w formie elektronicznej oraz papierowej), w wyniku którego otrzymano 196 prawidłowo wypełnione kwestionariusze. Wśród nich znalazło się 97 kobiet, co przekłada się na wynik 49% ogółu respondentów i 99 mężczyzn, czyli 51% wszystkich badanych.

Wykres 2. Podział respondentów ze względu na płeć

W dalszej części kwestionariusza respondenci poproszeni zostali o wyrażenie swojej opinii dotyczącej stopnia występowania poszczególnych zagrożeń społecznych, które są lub mogą być obecne na terenie miasta. Przy każdym problemie z listy określali jego wagę.

Ważność problemów społecznych	Bardzo poważny	Poważny	Umiarkowany	Znikomy	Nie występuje
Zubożenie społeczeństwa	30 (15%)	39 (20%)	86 (44%)	37 (19%)	4 (2%)
Bezrobocie	45 (23%)	61 (31%)	76 (39%)	13 (7%)	1 (1%)
Zanieczyszczenie środowiska	15 (8%)	47 (24%)	76 (39%)	50 (26%)	8 (4%)
Alkoholizm	23 (12%)	67 (34%)	71 (36%)	32 (16%)	3 (2%)
Narkomania	10 (5%)	37 (19%)	61 (31%)	58 (30%)	30 (15%)
Wzrost przestępczości	9 (5%)	22 (11%)	80 (41%)	59 (30%)	25 (13%)
Brak tolerancji	20 (10%)	27 (14%)	78 (40%)	51 (26%)	19 (10%)
Kryzys rodzinny	11 (6%)	41 (21%)	72 (37%)	55 (28%)	17 (9%)
HIV/ AIDS	2 (1%)	9 (5%)	35 (18%)	75 (38%)	74 (38%)
Problemy mieszkaniowe	19 (10%)	28 (14%)	65 (33%)	50 (26%)	33 (17%)
Hazard	8 (4%)	20 (10%)	68 (34%)	60 (30%)	42 (21%)

Wykres 3. Postrzeganie wybranych problemów społecznych

Z tabeli wyraźnie wynika, iż za **największe problemy mieszkańcy gminy wskazują te, związane z bezrobociem, alkoholizmem i zubożeniem społeczeństwa.**

Zubożenie społeczeństwa i bezrobocie zostało wskazane jako problem bardzo poważny przez kolejno 15% i 23% badanych. Jako poważny problem uznane one zostały przez 20% i 31% mieszkańców. Z kolei alkoholizm jest bardzo poważnym problemem dla 12% badanych, a aż 34% uznało go za problem poważny.

Kolejnym bardzo ważnym z punktu widzenia osób biorących udział w badaniu problemem jest zanieczyszczenie środowiska, odpowiedzi takiej udzieliło 8% badanych, a 24% uważa, że jest to problem poważny. Jednak 4% respondentów jest zdania, że problem ten w ogóle nie występuje.

Z powyższego wykresu wynika również, że mieszkańcy miasta zauważają występujące na jego terenie problemy związane z kwestią mieszkaniową. 10% z nich odpowiedziało, iż problem ten jest według nich bardzo poważny, a 14% uważa go za poważny problem społeczny. Jednak 17% respondentów twierdzi, że w ogóle on nie występuje.

Zjawiska alkoholizmu, zubożenia społeczeństwa oraz bezrobocia są często ze sobą powiązane a nawet wynikają jedno z drugiego – np. konsekwencją alkoholizmu jest utrata pracy. Często także ludzie długotrwale bezrobotni z poczucia bezsilności,

bezradności, obniżonej samooceny sięgają po alkohol. Te trzy problemy społeczne są niestety jednymi z najczęściej występujących w Polsce. W skali całego kraju na pierwsze miejsce wysuwa się problem bezrobocia. Według badań zubożenia społeczeństwa pozytywnie koreluje ze wzrostem spożywania alkoholu. A alkohol często prowadzi do przemocy.

W jednym z pytań respondenci zostali poproszeni o scharakteryzowanie sposobu zarządzania dochodem w swoim gospodarstwie domowym.

12% respondentów przyznaje, że dochody, którymi dysponuje ich gospodarstwo domowe są niewystarczające i nie pozwalają nawet na zaspokojenie bieżących potrzeb. 34% ankietowanych zmuszonych jest do życia bardzo oszczędnie i między innymi dzięki kupowaniu najtańszych produktów wystarcza im na wszystko. 31% mieszkańców miasta biorących udział w badaniu uznało, iż dochody, które uzyskują wystarczają na zaspokojenie wszystkich potrzeb, jednak w dalszym ciągu nie pozwalają na oszczędzanie, pozostałe 23% respondentów może sobie pozwolić na zaoszczędzenie pewnej części dochodów.

Proszę zaznaczyć określenie, które najlepiej charakteryzuje sposób zarządzania dochodem w Pani/ Pana gospodarstwie domowym.

	procentowo
a) Wystarcza na wszystko i pozwala na oszczędzanie	23%
b) Wystarcza na wszystko, ale nie pozwala na oszczędzanie	31%
c) Żyjemy oszczędnie i dzięki temu wystarcza na wszystko	34%
d) Pieniądzy nie wystarcza na zaspokojenie potrzeb	12%

Wykres 4. Charakterystyka zarządzania dochodem w gospodarstwie domowym

Podsumowując wszystkie odpowiedzi udzielone przez ankietowanych należy uznać, że stosunkowo niewielka część mieszkańców Hrubieszowa ma możliwość poczucia bezpieczeństwa w sferze ekonomicznej, ponieważ może sobie pozwolić na odkładanie pewnej części swoich stałych dochodów. Jednak dla wielu mieszkańców gminy zarządzanie budżetem domowym z pewnością jest źródłem wielu stresów i nie pozwala na zgromadzenie stosownego zabezpieczenia na wypadek niespodziewanych ale koniecznych wydatków.

Osoby najmniej zamożne zmuszone są do rezygnacji z często nawet podstawowych artykułów, w związku z czym mogą odczuwać frustrację oraz bezsilność. Niestety zdarza

się, że w takich rodzinach pojawiają się, oprócz biedy, również inne negatywne zjawiska społeczne, takie jak przemoc w rodzinie.

Bardzo częstym, obok ubóstwa, problemem społecznym jest wykluczenie społeczne. z definicji jest to niezdolność do uczestnictwa w ważnych aspektach życia społecznego, a także zerwanie więzi między jednostką a społeczeństwem. Nieuczestniczenie w życiu społecznym nie jest jednak wyborem jednostki, a skutkiem przeszkód jakie stają jej na drodze.

Zazwyczaj ludzie, którzy znajdują się w trudnej sytuacji starają się szukać pomocy. Dlatego też kolejne pytanie, które zostało zadane mieszkańcom Hrubieszowa dotyczyło tego, do kogo ich zdaniem mogą zwrócić się osoby dotknięte między innymi wykluczeniem oraz innymi problemami społecznymi.

Zdaniem zdecydowanej większości osób biorących udział w badaniu (43%) osoby będące w trudnej sytuacji życiowej mogą przede wszystkim zgłaszać się do Ośrodka Pomocy Społecznej. Na drugim miejscu znalazły się Inne niezdefiniowane w badaniu jednostki – 21%. Trzeci są krewni, tą odpowiedź wskazało 12% respondentów. Dużym zaufaniem mieszkańcy miasta darzą również organizacje społeczne, które wskazało prawie 11% ankietowanych. Osoby biorące udział w badaniu najrzadziej wskazywały kościół (6%) oraz sąsiadów (7,5%).

Do kogo mogą się, Pani/ Pana zdaniem, zwrócić osoby w trudnej sytuacji życiowej ?		procentowo
a) Do krewnych		11.73%
b) Ośrodka Pomocy Społecznej		42.86%
c) Organizacji Społecznych		10.71%
d) Kościoła / Caritas		6.12%
e) Sąsiadów		7.65%
f) Inne		20.92%

Wyk. 5. Do kogo zwracają się osoby w trudnej sytuacji życiowej

Ostatnim pytaniem z zakresu problemu bezrobocia i wykluczenia społecznego było pytanie odnośnie wiedzy respondentów na temat działań wspierających osoby bezrobotne i wykluczone społecznie.

Czy posiada Pan/ Pani wiedzę na temat działań wspierających osoby bezrobotne i zagrożone wykluczeniem społecznym?

	procentowo
a) Tak	32%
b) Nie	68%

Wyk. 6. Stan wiedzy na temat działań wspierających osoby bezrobotne i zagrożone wykluczeniem społecznym

Z powyższego wykresu wynika, iż zdecydowana większość mieszkańców miasta nie wie, gdzie mogą udać się po pomoc osoby będące w trudnej sytuacji życiowej. Odpowiedzi takiej udzieliło aż 68% respondentów, jedynie 32% badanych stwierdziło, że wie co powinny zrobić takie osoby.

Alkoholizm jest jednym z najczęściej występujących problemów społecznych w naszym kraju. Na podstawie przeprowadzonej ankiety należy uznać, iż również w Hrubieszowie zajmuje on wysoką pozycję wśród występujących tu problemów. Nadużywanie alkoholu wywiera negatywny wpływ na wiele dziedzin życia osoby uzależnionej, jak również jej otoczenia. Dotyka członków rodziny, wpływa na funkcjonowanie lokalnej społeczności i często jest przyczyną przemocy i cierpienia. Coraz częściej zdarza się, że po alkohol sięgają nastolatki, a nawet dzieci.

W przeprowadzonym badaniu największa uwaga poświęcona została takim kwestiom, jak:

- stopień wiedzy na temat alkoholu i stosunek do niego mieszkańców gminy,
- czy w środowisku lokalnym występują zagrożenia (bójki, wandalizm) związane z nadmiernym spożywaniem alkoholu,
- czy respondenci widzą jakieś zmiany dotyczące alkoholu na przestrzeni ostatnich 10 lat oraz czy posiadają wiedzę o działaniach władz związanych z tym zagadnieniem.

Mieszkańcy miasta zostali zapytani o to, czy ich zdaniem alkohol zawarty w winie lub piwie jest mniej szkodliwy niż ten w wódce.

Czy uważa Pan/ Pani, że alkohol zawarty w winie/piwie jest mniej szkodliwy niż ten w wódce?

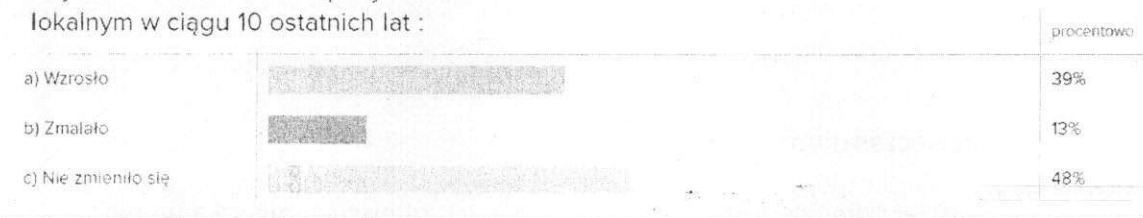
	procentowo
a) Tak	22%
b) Nie	78%

Wyk. 7. Szkodliwość alkoholu

Oczywiście alkohol jest tą samą substancją, bez znaczenia w jakim napoju się znajduje. Różnice polegają tylko i wyłącznie na jego stężeniu w poszczególnych napojach. Opinie stwierdzające, że alkohol znajdujący się w wódce jest bardziej groźny od tego zawartego w piwie lub winie, wskazują na brak świadomości istniejących zagrożeń wynikających ze spożywania napojów alkoholowych w jakiegokolwiek formie. Wśród mieszkańców gminy objętych badaniem 78% posiada realną świadomość zagrożeń.

Następne pytanie, jakie zostało zadane w ankiecie dotyczyło tego, czy mieszkańcy miasta widzą zmiany w obyczajowości spożywania alkoholu w swoim środowisku. Respondenci zostali zapytani, czy ich zdaniem jego spożycie w ciągu ostatnich 10 lat wzrosło, zmalało, czy też pozostało bez zmian. Z udzielonych odpowiedzi wynika, iż **na terenie Hrubieszowa spożycie alkoholu w ostatnim czasie według większości jej mieszkańców nie zmieniło się**, takiej odpowiedzi udzieliło aż 48% osób biorących udział w badaniu. Jednak niewiele mniej, ponieważ 39% ankietowanych uznało, że spożycie alkoholu wzrosło i tylko według 13% zmalało.

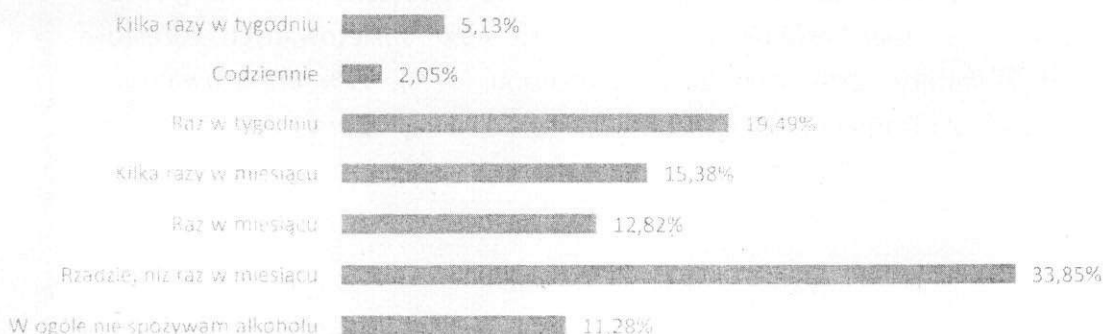
Czy Pani/ Pana zdaniem spożycie alkoholu w środowisku lokalnym w ciągu 10 ostatnich lat :

Wyk. 8. Spożycie alkoholu na przestrzeni ostatnich 10 lat

Dalsza część ankiety dotyczyła częstotliwości spożywania alkoholu przez respondentów. Wyniki, jakie zostały otrzymane w odpowiedzi na to pytanie przedstawione zostały na poniższym wykresie.

Jak często spożywa Pan/Pani alkohol?

Wyk. 9. Częstotliwość spożywania alkoholu

13% respondentów odpowiedziało, że spożywa alkohol raz w miesiącu, 34% rzadziej niż raz w miesiącu, czyli tylko okazjonalnie. 15% robi to kilka razy w miesiącu, natomiast 11% zadeklarowało, że nie pije alkoholu w ogóle. 19% raz w tygodniu, 5% kilka razy w tygodniu, a pozostałe 2% codziennie. Warto zauważyć, iż pomimo tego, że mieszkańcy Hrubieszowa uznają alkoholizm jako jeden z ważniejszych problemów występujących na terenie ich gminy, to do jego częstego spożywania przyznała się bardzo niewielka liczba osób biorących udział w badaniu.

Spożywanie alkoholu może być powiązane z agresywnym zachowaniem, które ujawnia się w życiu społecznym w postaci bójek, awantur, pobic i stosowania wulgaryzm. Dlatego właśnie w następnej kolejności badanych poproszono o określenie, jak osoby pijące alkohol wpływają na poczucie bezpieczeństwa mieszkańców miasta Hrubieszów.

Czy osoby pijące alkohol w miejscu Pani/ Pana zamieszkania stanowią szczególne zagrożenie dla bezpieczeństwa ?

	procentowo
a) Tak	11.79%
b) Nie	60.51%
c) Nie mam zdania	27.69%

Wyk. 10. Alkohol a bezpieczeństwo

60% ankietowanych stwierdziło, że osoby pijące alkohol w ich miejscu zamieszkania nie stanowią zagrożenia dla ich bezpieczeństwa. **12% badanych uznało, że osoby nadużywające alkoholu mogą stanowić zagrożenie dla innych** i wpływają na zmniejszenie się poczucia bezpieczeństwa mieszkańców gminy. 28% nie ma zdania na ten temat.

Ponieważ część mieszkańców miasta uznała, że czuje pewne zagrożenie ze strony osób nadużywających alkoholu, dlatego też w kolejnym pytaniu (wielokrotny wybór) zostali oni poproszeni o wskazanie negatywnych zjawisk związanych w tym problemem, których byli oni świadkami w ostatnim czasie. Okazało się, że najczęściej było to głośne zachowanie młodzieży, tego problemu doświadczyło 43% ankietowanych. Często wskazywano na awantury (23%) oraz akty wandalizmu (12%). 12% ankietowanych oświadczyło, że byli świadkami bójek, a 2% doznało bezpośredniej krzywdy fizycznej.

Których z poniższych wydarzeń związanych ze spożywaniem alkoholu w miejscu publicznym miał/a Pan / Pani okazję doświadczyć w ostatnim czasie?

	udział procentowo
a) Awantura	23%
b) Wandalizm	12%
c) Bojka	12%
d) Głośne zachowanie młodzieży	43%
e) Doznanie bezpośredniej krzywdy	2%
f) Żadne z wymienionych	32%

Wyk. 11. Alkohol a negatywne zachowania

W następnej kolejności mieszkańcy zostali zapytani o powody, jakie kierują osobami sięgającymi po alkohol.

Wśród powodów spożywania alkoholu najwięcej osób, bo aż **36% ankietowanych, wskazało chęć zapicia problemów**. Z kolei według 32% jest to chęć wyluzowania się, co może oznaczać, że zdaniem dużej grupy ankietowanych alkohol jest spożywany ze względu na jego wpływ na świadomość i postrzeganie otaczającej rzeczywistości. 12% respondentów uznało, że najczęstszym powodem jest brak możliwości spędzania czasu w inny sposób. 6% stwierdziło, że najczęściej jest to presja ze strony znajomych. W grupie, w której przeważająca liczba osób pije alkohol łatwiej jest poddać się ich namowom, zwłaszcza jeżeli są to nasi przyjaciele lub dobrzy znajomi. 14% ankietowanych nie ma zdania na ten temat.

Jak Pan/Pani sądzi, co jest głównym powodem sięgania przez ludzi po alkohol ?

	procentowo
a) Chęć zapicia problemów	36%
b) Chęć wyluzowania się	32%
c) Presja ze strony znajomych	6%
d) Brak możliwości spędzania wolnego czasu	12%
e) Zbyt niska cena alkoholu	0%
f) Nie mam zdania	14%

Wyk. 12. Powody sięgania po alkohol

Ankietowani odpowiedzieli również na pytanie, jakie według nich są najlepsze sposoby na wyleczenie alkoholika z uzależnienia.

Wśród mieszkańców miasta panuje przekonanie, że do wyjścia z nałogu osobie uzależnionej wystarczy silna wola, uważa tak 38% osób biorących udział w badaniu. 43% ankietowanych uważa, że najskuteczniejsza w tym przypadku może okazać się psychoterapia. Równie ważne i skuteczne jest motywowanie przez najbliższych (28%). 13% stawia na metody przymusowe, takie jak skierowanie na leczenie przez Sąd. 8% ankietowanych stwierdziło, że najbardziej skuteczne w tym wypadku byłoby zastosowanie tzw. 'wszywki'. Jest to tabletki implantowana podskórnie, zawierająca substancję czynną, która po połączeniu się z alkoholem wywołuje bardzo wiele negatywnych, a także groźnych dla zdrowia i życia człowieka reakcji organizmu. Tym samym poprzez obawę przed nieprzyjemnymi dolegliwościami zmusza ona do zachowania abstynencji. 3% ankietowanych uważa, że skutecznym sposobem na wyleczenie z nałogu jest groźba wyrzucenia z domu, a pozostałe 1% odpowiedziało, że może być to szantaż rozwodem. Pytanie umożliwiło udzieleniu kilku odpowiedzi.

Jakie są Pani/ Pana zdaniem, sposoby na wyleczenie alkoholika z uzależnienia ?

	udział procentowo
a) Psychoterapia	43%
b) Zastosowanie wszywki	8%
c) Silna wola	38%
d) Motywowanie przez najbliższych	28%
e) Szantaż rozwodem	1%
f) Groźba wyrzucenia z domu	3%
g) Zmuszenie do leczenia przez sąd	13%

Wyk. 13. Sposoby wyleczenia z uzależnienia

Władze lokalne zazwyczaj podejmują lub powinny podejmować różnego rodzaju działania prewencyjne dotyczące problemów alkoholowych. Mieszkańcy Hrubieszowa zostali więc zapytani, czy oczekują od władarzy podjęcia takich właśnie działań.

Czy oczekuje Pan/ Pani od władz lokalnych działań służących ograniczeniu problemów alkoholowych ?

	procentowo
a) Tak	41.33%
b) Nie	13.27%
c) Nie mam zdania	45.41%

Wyk. 14. Władze lokalne a problemy alkoholowe

41% osób biorących udział w badaniu uważa, że władze lokalne powinny podejmować działania mające na celu ograniczenie spożycia alkoholu oraz problemów z tego płynących. 13,5% ankietowanych nie widzi takiej potrzeby, natomiast pozostałe 45% nie ma zdania na ten temat.

Czy wie Pan/Pani jakie działania są prowadzone na terenie gminy/miasta, by przeciwdziałać i zapobiegać uzależnieniom od alkoholu i narkotyków ?

	procentowo
tak	20%
nie	80%

Wyk. 15. Wiedza na temat działań gminy w zakresie prewencyjnym

Mieszkańcy gminy zdecydowanie oczekują od jej władz podejmowania działań prewencyjnych, ponieważ w tym momencie działań takich jest zdecydowanie zbyt mało i nie są one w ogóle widoczne. Aż 80% ankietowanych uznało, że nie posiada zupełnie żadnej wiedzy na ich temat. Jedynie 20% mieszkańców miasta odpowiedziało, że wie, jakie działania są podejmowane w celu ograniczenia problemów związanych z alkoholem.

W kolejnej części ankiety mieszkańcom zostały zadane pytania dotyczące zjawiska przemocy. Pierwsze z nich odnosiło się do występowania przemocy wśród osób, które ankietowani znają osobiście.

Okazuje się, że 36% ankietowanych zna osoby, które doznają fizycznej lub psychicznej przemocy. 64% nie stwierdziło w swoim otoczeniu osób, które mogłyby doznać przemocy w jakiegokolwiek formie.

Czy zna Pan/Pani osoby, które doznają przemocy fizycznej lub psychicznej ?

	procentowo
a) Tak	36%
b) Nie	64%

Wyk. 16. Zjawisko przemocy w otoczeniu

Przemoc jest problemem, który dotyka wiele rodzin. Spośród ankietowanych 23% deklaruje, iż zna jedną lub dwie takie rodziny. Kilka takich rodzin zna 13% biorących

udział w badaniu, również 7% zna dużo takich rodzin. Ponad połowa badanych uznała, że nie zna ani jednej rodziny, w której istniałby problem przemocy.

Czy zna Pan/ Pani rodziny, w których dochodzi do różnych form przemocy ?		procentowo
a) Tak, jedną lub dwie rodziny		23%
b) Tak, kilka takich rodzin		13%
c) Dużo takich rodzin		7%
d) Nie		57%

Wyk. 17. Ilość rodzin dotkniętych przemocą

W dalszej części badania mieszkańcy Hrubieszowa odpowiedzieli na pytanie jakie według nich występują korelacje pomiędzy statusem materialnym rodziny a ryzykiem wystąpienia w niej przemocy.

33% respondentów zaznaczyła tu odpowiedź „nie wiem”. Możliwe więc, że nie widzą oni związku pomiędzy sytuacją finansową a występowaniem przemocy w rodzinie. 44% uważa, że sytuacja materialna osób doznających przemocy najczęściej jest zła. Według 19% jest ona średnia, 4% stwierdziło, iż jest ona zazwyczaj dobra.

Według Pana/Pani, sytuacja materialna osób doznających przemocy najczęściej jest?		procentowo
a) Dobra		4%
b) Średnia		19%
c) Zła		44%
d) Nie wiem		33%

Wyk. 18. Sytuacja materialna a przemoc

W dalszej części badania okazuje się, że świadomość tego, jak powinno się postępować w stosunku do osób, które doświadczają przemocy jest niewielka. 55% badanych stwierdziło, że ma świadomość tego jak można takim osobom pomóc lub gdzie się udać w przypadku zaistnienia takiej sytuacji. 45% respondentów nie wie jednak co mogą zrobić. Oznacza to, że być może należy zastanowić się nad zwiększeniem liczby oraz zakresu działań przeciw przemocy na terenie gminy.

Czy wie Pan/Pani, jak powinno się postępować wobec osoby, która doświadcza przemocy? procentowo

a) Tak		55%
b) Nie		45%

Wyk. 19. Świadomość postępowania z ofiarami przemocy

Według dorosłych mieszkańców, to kobiety częściej wskazywane były jako ofiary przemocy w rodzinie. Takiej odpowiedzi udzieliło 46% respondentów. Według 19% płęć nie ma w tym przypadku znaczenia, ponieważ ofiarami przemocy są tak samo często kobiety, jak i mężczyźni. 3% badanych wskazało na mężczyzn, a pozostałe 32% nie potrafi powiązać płci z przemocą w rodzinie.

Kim według Pana/ Pani są ofiary przemocy w rodzinie ?

	procentowo
a) Trochę częściej kobiety	46%
b) Równie często kobiety co mężczyźni	19%
c) Trochę częściej mężczyźni	3%
d) Trudno powiedzieć	32%

Wyk. 20. Ofiary przemocy w rodzinie wg płci

W kolejnym pytaniu ankietowani mieli za zadanie wskazać, jaki ich zdaniem, jest rodzaj przemocy najczęściej występujący w rodzinie. Badani wskazali, że według nich jest to przede wszystkim przemoc psychiczna – w ten sposób odpowiedziało 52% z nich. Na przemoc fizyczną wskazało 38% ankietowanych, natomiast przemoc ekonomiczną wybrało 6% badanych oraz seksualną – 4%.

Jaki rodzaj przemocy jest wg Pana/Pani najczęściej stosowany w rodzinie ?

	procentowo
a) Fizyczny	38%
b) Psychiczny	52%
c) Ekonomiczny	6%
d) Seksualny	4%

Wyk. 21. Rodzaje przemocy w rodzinie

Niestety przemoc bardzo często jest wciąż kojarzona przede wszystkim z aspektem fizycznym. Nie należy jednak zapominać o tym, że przemoc w innych formach może być równie katastrofalna w skutkach. Mowa tutaj przede wszystkim o przemocy psychicznej, w której najczęściej wykorzystuje się takie aspekty, jak:

- Wyśmiewanie
- Poniżanie
- Zawstydzanie
- Krytykowanie
- Kontrolowanie
- Ograniczanie kontaktów z innymi
- Stosowanie gróźb
- Szantażowanie.

Coraz częściej dostrzega się jednak przemoc na tle ekonomicznym. W Polsce istnieje duża grupa kobiet, które nie posiadają własnych dochodów i najczęściej są uzależnione od swoich partnerów, którzy stosują wobec nich różne formy przemocy ekonomicznej.

Przemoc wobec dzieci to zjawisko bardzo dobrze znane we wszystkich kręgach kulturowych. Przez wieki było ono bagatelizowane, czasem nawet uważane za pewnego rodzaju „ochronę” dziecka przed demoralizacją, wykojeniem i zejściem na złą drogę. Dopiero w XIX w. zajęto się badaniem wpływu stosowania przemocy wobec dzieci. Prawdziwa i zasadnicza zmiana stosunku rodziców do dzieci i w konsekwencji społeczeństwa dorosłych w stosunku do dzieci dokonała się głównie dzięki rozwojowi psychologii, a przede wszystkim dzięki odkryciom Z. Freuda.

Dziś już wiemy doskonale, że przemoc może prowadzić do wewnętrznej destrukcji i może być przyczyną wielu groźnych następstw. Dlatego tak ważna jest edukacja w zakresie agresji i przemocy, zarówno wśród ludzi dorosłych, jak i młodzieży oraz dzieci, które kształtują nowe pokolenie.

W części ankiety dotyczącej przemocy umieszczono kilka pytań dotyczących negatywnych zachowań wobec najmłodszych. Jeszcze do niedawna uważano, że strach przed rodzicami ułatwia wychowywanie dzieci. Obecnie pomimo ogólnej zmiany trendów, nadal można spotkać osoby, które myślą w ten sposób. Mieszkańcom Hrubieszowa zadane zostało pytanie, które pozwoliło poznać ich poglądy dotyczące tej właśnie kwestii.

Czy, Pana/Pani zdaniem, strach dziecka przed rodzicami ułatwia jego wychowanie ?

	procentowo
a) Tak	11%
b) Nie	89%

Wyk. 22. Strach jako metoda wychowawcza

11% ankietowanych podziela pogląd, jakoby strach dziecka przed rodzicami miał być pomocny, podczas jego wychowania. 89% badanych jest odmiennego zdania i uważa, że strach nie powinien być traktowany jako jedna z metod wychowawczych.

W kolejnym pytaniu okazało się, że 79% badanych nie uważa, aby surowe wychowywanie dzieci pomogło im w ich późniejszym życiu. Pozostałe 21% jest odmiennego zdania.

Czy, Pana/Pani zdaniem, surowe traktowanie hartuje dziecko i pozwala lepiej radzić sobie w życiu ?

	procentowo
a) Tak	21%
b) Nie	79%

Wyk. 23. Wpływ surowego traktowania dziecka na jego przyszłość

Okazuje się, że większość mieszkańców Hrubieszowa nie tylko nie uważa strachu przed rodzicami oraz surowego traktowania jako odpowiednich metod wychowawczych ale również jest przeciwna stosowaniu kar fizycznych. 58% ankietowanych uważa, że powinny być one zakazane przez prawo. Jednak aż 42% jest przeciwnych temu zakazowi.

Czy, Pani/Pana zdaniem, stosowanie kar fizycznych powinno być zakazane prawem ?

	procentowo
a) Tak	58%
b) Nie	42%

Wyk. 24. Poglądy dotyczące stosowania kar fizycznych

Pomimo, iż w poprzednich pytaniach mieszkańcy uznali, że nie popierają stosowania kar fizycznych, których stosowanie nadal powinno być prawnie zabronione, a surowe wychowanie wcale nie jest dobre dla dzieci, to jednak w pytaniu dotyczącym tego, czy stosowanie tego rodzaju kar jest dobrą metodą wychowawczą, 12%

ankietowanych uznało, że tak, natomiast 12% stwierdziło, że od czasu do czasu można je stosować. 76% zdecydowanie się im sprzeciwia.

Czy, Pani/ Pana zdaniem stosowanie kar fizycznych jest dobrą metodą wychowawczą?		procentowo
a) Tak		12%
b) Nie		76%
c) Od czasu do czasu		12%

Wyk. 25. Kara fizyczna jako metoda wychowawcza

Odpowiedzi na kolejne pytanie dotyczące tego, czy badani mieszkańcy miasta znają przypadki bicia dzieci przez ich rodziców lub opiekunów również są mocno niepokojące, ponieważ aż 38% z nich udzieliła odpowiedzi twierdzącej. Takie dane świadczą o tym, że **problem ten występuje na stosunkowo szeroką skalę i wymaga podjęcia niezbędnych działań w celu jego ograniczenia.**

Czy zna Pan/Pani przypadki bicia dzieci przez ich rodziców lub opiekunów ?		procentowo
a) Tak		38%
b) Nie		62%

Wyk. 26. Przemoc wobec dzieci

Stosowanie przemocy wobec dzieci jest niezwykle groźnym zjawiskiem. Ma bardzo negatywny wpływ na ich psychikę i poczucie bezpieczeństwa, które dorośli powinni im zapewnić. Zjawisko to w ogóle nie powinno mieć miejsca. Tutaj jednak widzimy, iż pomimo powszechnego sprzeciwu, który był wcześniej deklarowany, jednak występuje ono często.

B. Dzieci i młodzież

Podstawowym celem ankiety, która została przeprowadzona wśród uczniów z Hrubieszowa była analiza określonych problemów społecznych, do których należy:

- używanie przez młodych ludzi substancji psychoaktywnych (alkohol, papierosy, narkotyki i dopalacze),
- zagrożenia płynące z użytkowania komputera i Internetu (cyberprzemoc),

- problemy związane z przemocą i agresją w środowisku szkolnym oraz domowym.

W ramach diagnozy poddano badaniu młodzież uczącą się w placówkach oświatowych znajdujących się na terenie miasta:

Szkoła Podstawowa nr 1
Szkoła Podstawowa nr 2
Szkoła Podstawowa nr 3

Anonimowe ankiety wypełniło 268 uczniów.

Pierwsze pytanie, jakie zadano badanej młodzieży miało na celu lepsze scharakteryzowanie badanej populacji.

Jestem	procentowo
a) Chłopakiem	53%
b) Dziewczyną	47%

Wyk. 27. Podział respondentów ze względu na płeć

Z pytania o płeć wynika, iż ankietę wypełniło nieco więcej chłopców (53%) niż dziewcząt (47%). Jednak taka różnica nie powinna mieć znaczącego wpływu na otrzymane wyniki.

Problemem społecznym, który znalazł się w badaniu diagnozującym zagrożenia społeczne na terenie Hrubieszowa była kwestia przemocy szkolnej oraz domowej. Proces przemocy domowej i proces przemocy rówieśniczej to jest to samo zjawisko, ten sam proces z identycznymi mechanizmami wewnętrznymi i o podobnym przebiegu, chociaż nieco inne zachowania uczestników tego procesu będziemy obserwować w szkole, a inne w domu.

Przemoc to złożony i skomplikowany proces interakcji psychologicznych pomiędzy osobami, których funkcjonowanie bardziej określa nabyty w tym procesie zespół zachowań (tzw. role) niż ich indywidualne cechy. Proces ten, z natury długotrwały, jest czymś, czego w bezpośredniej obserwacji nie zauważamy. Obserwując jednak zachowania osób w nim uczestniczących i odnosząc te zachowania oraz powtarzające się wydarzenia do wiedzy o tym zjawisku, możemy stwierdzić, czy pojawiają się jego charakterystyczne cechy.

Warunki sprzyjające powstawaniu procesu przemocy:

- Gdy pewna ilość osób przebywa ze sobą przez dłuższy czas i jest niejako „skazana na siebie” oraz wtedy, gdy występuje wyodrębnienie tej grupy z szerszego otoczenia społecznego.
- Występują dysproporcje pomiędzy osobami lub grupami – pod jednym dachem przebywają więc osoby i grupy silniejsze, bardziej „wpływowe” oraz te słabsze, nieskore do agresji albo przestrzegające norm zachowania wykluczających agresję wobec innych osób.
- W relacjach pomiędzy jednostkami i grupami pojawia się dużo zachowań agresywnych, zarówno tych fizycznych, jak i werbalnych.
- Normy w grupie są „złe”, czyli wtedy, kiedy rzeczywiste normy grupowe dopuszczają i uznają za „normalne” używanie siły fizycznej i innych rodzajów przewagi wobec osób słabszych fizycznie i/lub mniej zaradnych psychicznie.

Zarówno rodzina, jak i klasa czy szkoła z natury rzeczy spełniają część tych warunków.

Przemoc, czy ta doświadczana w domu w relacjach z bliskimi, czy w środowisku rówieśniczym, to jeden z czynników w największym stopniu niszczących poczucie bezpieczeństwa i negatywnie wpływającym na samoocenę i rozwój młodego człowieka. Występowanie tego zjawiska oraz jego skala ma bardzo duże znaczenie dla kształtowania się osobowości młodych ludzi i może mieć negatywny wpływ na ich osiągnięcia życiowe. Dlatego też wszelkie sygnały o zachwianiu poczucia bezpieczeństwa, szczególnie w placówkach edukacyjno-wychowawczych powinny budzić czujność.

Zapytaliśmy ankietowanych, jak oceniają poczucie bezpieczeństwa w swoich szkołach.

Z przeprowadzonego badania wynika, iż uczniowie czują się w szkołach raczej bezpiecznie. Zdecydowanie bezpiecznie w szkole czuje się 38% badanych, zaś raczej bezpiecznych 43%. **Brak poczucia bezpieczeństwa deklaruje łącznie 18% ankietowanych uczniów**, wybierając odpowiedź, że nie zawsze czuje się bezpiecznie (15%), raczej niebezpiecznie (1%) lub zdecydowanie niebezpiecznie (2%).

Być może dla części ankietowanych szkoła jest zagrożeniem ze względu na możliwość otrzymania negatywnej oceny, jednak z pewnością wielu z nich obawia się rówieśników lub starszych uczniów tych szkół. Ze względu na istotność zagadnienia warto przyrzeć się mu z odpowiednią troską i uwagą.

Czy czujesz się w swojej szkole bezpieczny/a?		procentowo
a) Tak, czuję się bezpieczny		37.93%
b) Raczej tak		43.3%
c) Nie zawsze czuję się bezpiecznie		15.33%
d) Raczej niebezpiecznie		1.15%
e) Zdecydowanie niebezpiecznie		2.3%

Wyk. 28. Poczucie bezpieczeństwa w szkole

Otrzymane wyniki mogą również świadczyć o tym, że istnieje grupa uczniów prześladowanych, wyśmiewanych i szykanowanych przez innych. Relatywnie do innych wyników w Polsce odsetek ten jest dosyć niski w Hrubieszowie.

Nauczyciele powinni zwrócić szczególną uwagę na relacje, jakie panują między uczniami w klasach oraz przyglądać się ich zachowaniu na przerwach. Dzieci prześladowane bardzo często wstydzą się tego, że są obiektem kpin i nie proszą nikogo o pomoc w rozwiązaniu tego problemu. Tłumią w sobie emocje i starają się same poradzić sobie z zaistniałą sytuacją. Tacy uczniowie często odczuwają strach przed pójściem do szkoły i czują się w niej niekomfortowo. Ich zachowanie w szkole różni się od zachowania innych uczniów, dlatego nauczyciele powinni otoczyć takie dzieci szczególną troską i uwagą, aby pomóc im załagodzić sytuację. Dodatkowo należy też rozmawiać z dziećmi i młodzieżą szkolną, by uczulić ich na odmiennosć innych ludzi i nauczyć bycia tolerancyjnym.

Kolejne pytanie dotyczyło doświadczeń uczniów z przemocą w szkole. 19% uczniów twierdzi, że w ich szkołach przemoc to niemal codzienność, a 18% obserwuje to zjawisko co najmniej kilka razy w miesiącu. Są to dane dosyć niepokojące, dlatego warto zwrócić uwagę na problemy uczącej się w Hrubieszowie młodzieży.

Jak często obserwujesz przemoc w swojej szkole?		procentowo
a) Nie obserwuję wcale		10.73%
b) Rzadko		53.26%
c) Kilka razy w miesiącu		17.62%
d) Często, kilka razy w tygodniu		8.81%
e) Bardzo często		9.58%

Wyk. 29. Przemoc w szkole

Jeśli jednak chodzi o doświadczanie przemocy w szkole „na własnej skórze” to uczniowie przyznają się, że czasami padają jej ofiarami. Na pytanie, czy zostałeś kiedykolwiek pobity w szkole 14% ankietowanych uczniów z Hrubieszowa odpowiedziało twierdząco.

Czy zostałeś/aś kiedykolwiek pobity/a w szkole?		procentowo
a) Tak		14%
b) Nie		86%

Wyk. 30. Pobicia w szkole

Przemoc to nie tylko bicie, ale też zmuszanie kogoś do zachowań, na które nie ma ochoty. Do bycia ofiarą tego rodzaju przemocy przyznało się aż 25% młodzieży. Nie należy zakładać, że te same osoby, które doświadczają przemocy fizycznej są również ofiarami w tym przypadku, dlatego **ogólna liczba uczniów których dotyka problem przemocy może być wyższa.**

Czy byłeś/aś kiedykolwiek zmuszany/a przez rówieśników do robienia czegoś, czego nie chciałeś/aś robić?		procentowo
a) Tak		25%
b) Nie		75%

Wyk. 31. Przemoc w formie przymusu

Następnie zapytaliśmy ankietowanych, w jaki sposób zachowują się, będąc świadkiem przemocy, czy agresywnego zachowania.

Co zrobisz w sytuacji, kiedy będziesz świadkiem zachowania agresywnego ?		procentowo
a) Nie zareaguję		18.68%
b) Poinformuję kogoś dorosłego (rodziców, nauczyciela, policję)		31.91%
c) Włączę się w konflikt		12.84%
d) Spróbuję załagodzić konflikt		35.8%
Inne		1.17%

Wyk. 32. Reakcje na przemoc

Największa część badanych uczniów uznała, że w sytuacji, kiedy byliby świadkami agresywnych zachowań spróbują załagodzić konflikt. Takiej odpowiedzi udzieliło 36% badanych. Świadczy to o braku zaufania uczniów do rodziców, nauczycieli czy policji. Znaczna część młodych mieszkańców Hrubieszowa najpewniej poinformowałaby jednak osobę dorosłą 32%. Ankietowani często też decydują się na to, aby włączyć się w konflikt. Taki rozwój sytuacji przewiduje aż 13% z badanych uczniów. Grozi to stanem się współuczestnikiem sytuacji, w której przemoc stosowana jest jako narzędzie rozwiązywania sporów. Smutny jest również fakt, że aż 19% badanych oświadczyło, iż nie zareagowałoby na taką sytuację.

Kolejne pytanie dotyczyło sytuacji w przypadku osobistego doświadczenia przemocy ze strony innych osób. Tutaj większość badanych zwróciłaby się o pomoc do rodziców – takiej odpowiedzi udzieliło aż 38% uczniów. Na kolejnym miejscu wskazywali oni nauczycieli, wychowawców czy pedagoga szkolnego – 28%. **Zdecydowana większość ankietowanych szukałaby więc pomocy u dorosłych.** Wśród rówieśników po wsparcie zwróciłoby się 17% badanych, 2% wskazuje na policję. Aż 13% młodzieży nie szukałoby pomocy w ogóle. Można przypuszczać, że ta ostatnia część chciałaby sprawę załatwić samemu bądź pozostawić ją nierozwiązaną. Niepokojącym może być jednak fakt, że to obszar potencjalnie ukrytej przemocy – nie rejestrowanej i wymykającej się obserwacji osób postronnych/ niezaangażowanych.

Do kogo byś się zwrócił/a, gdybyś doświadczył przemocy ?		procentowo
a) Rodziców		37.74%
b) Kolegi, koleżanki		16.73%
c) Nauczyciela/wychowawcy/pedagoga szkolnego		28.02%
d) Policji		1.56%
e) Nikogo		12.84%

Wyk. 33. Gdzie szukać pomocy

Zgodnie z uzyskanymi za pomocą ankiet danymi rodzice są osobami, które mogą poszczycić się największym zaufaniem młodych ludzi. Rodzina jest podstawową jednostką społeczną i więzy łączące jej członków powinny być trwałe, opierać się na poczuciu bezpieczeństwa i zaufaniu. Kolejne pytanie jakie zadane zostało ankietowanym dotyczyło ich relacji z rodzicami.

Jak oceniasz swoje relacje z rodzicami ?		procentowo
a) Bardzo dobre		60%
b) Raczej dobre		22%
c) Raz dobre, raz złe		15%
d) Raczej złe		2%
e) Bardzo złe		1%

Wyk. 34. Relacje z rodzicami

Większość ankietowanych ocenia swoje relacje z rodzicami jako **bardzo dobre**, w ten sposób odpowiedziało **60% uczniów** lub raczej dobre (22%). Jako raz dobre raz złe ocenia je 15% młodzieży, z kolei jako raczej złe relacje z rodzicami ocenił 2% ankietowanych uczniów.

Następne pytanie dotyczyło środków dyscyplinujących, jakie rodzice stosują wobec młodzieży. Pytanie było wielokrotnego wyboru. Niemal wszystkie odpowiedzi wskazywały na różnego rodzaju zakazy jako formy kary, lub na ich brak w ogóle. Nie jest jednak jasne, czy ostatnie wynika z szeroko pojętego liberalizmu w wychowaniu czy raczej różnic w pojęciu kary.

Jakie kary stosują Twoi rodzice lub opiekunowie ?		udział procentowo
a) Bicie		3%
b) Szantaż		3%
c) Ponizanie		2%
d) Grozby		3%
e) Wyzwiska		4%
f) Popychanie, szarpanie		2%
g) Różnego rodzaju zakazy		49%
h) Nie stosują kar		53%

Wyk. 35. Rodzaje kar

Niemniej jednak w przypadku przynajmniej 3% młodych mieszkańców Hrubieszowa stosowane jest bicie, 4% wyzwiska oraz 3% szantaże, a nawet u 2% ponizanie. 3% ankietowanych uczniów przyznało, że ich rodzice lub opiekunowie stosują groźby.

W dalszej części ankiety okazało się, że niektórym młodym mieszkańcom z Hrubieszowa zdarzyło się dostać lanie od rodziców bądź opiekunów w wyniku którego doznali oni pewnych urazów – 7%. Są to niepokojące dane, bo mimo, iż mogą dotyczyć niewielkiej liczby osób to każdy przypadek, w którym cierpi dziecko, zasługuje na uwagę i przede wszystkim pomoc ze strony innych dorosłych. Przemoc wobec dzieci nie powinna być nawet incydentalna.

Czy dostałeś/aś kiedykolwiek od rodziców lanie w wyniku, którego doznałeś/aś urazu?		procentowo
a) Tak		7%
b) Nie		93%

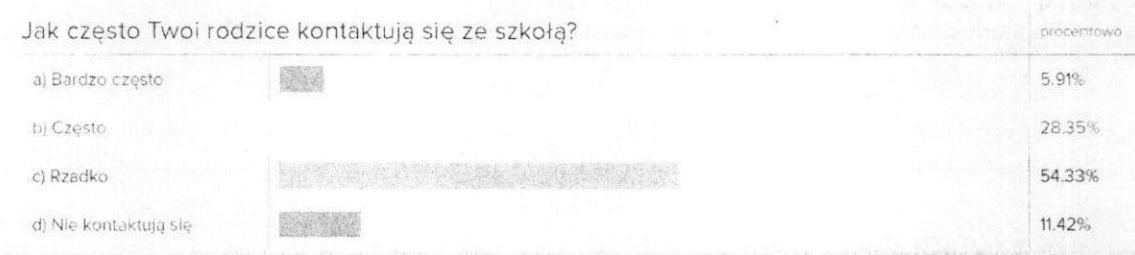
Wyk. 36. Urazy w wyniku stosowania kar

Ankietowani w kolejnym pytaniu mieli za zadanie wskazać sposoby, dzięki którym poprawiłyby się ich relacje z rodzicami. Jak można się było spodziewać (z uwagi na ilość respondentów, którzy określili te relacje jako „dobre”) 31% z badanej młodzieży uznało, iż stosunki pomiędzy nimi są na tyle dobre, że nie trzeba ich poprawiać i jest to jedna z najczęściej udzielanych odpowiedzi. Odpowiednio po 16% uczniów wskazuje, że relacje mogłyby się poprawić, gdyby mieli możliwość przeprowadzania z rodzicami szczerych rozmów oraz 15% gdyby w relacjach z nimi pojawiło się więcej wzajemnego zrozumienia. 11% ankietowanych stwierdziło, że oczekuje od rodziców uszanowania ich charakteru i temperamentu, i to właśnie to wpłynęłoby korzystnie na ich relacje z rodzicami. 16% uznało, iż oczekuje od rodziców tego, iż będą spędzać z nimi więcej czasu. 7% uczniów uznało, że relacje z rodzicami uległyby poprawie w momencie, kiedy zaczęliby oni okazywać im więcej uczuć.

Jak myślisz, co najbardziej mogłoby poprawić Twoje relacje z rodzicami?		procentowo
a) Okazywanie sobie uczuć		7%
b) Więcej szczerych rozmów		16%
c) Więcej wzajemnego zrozumienia		15%
d) Więcej spędzania czasu razem		16%
e) Uszanowanie mojego temperamentu i charakteru		11%
f) Nic, relacje z rodzicami uważam za bardzo dobre		31%
inne		4%

Wyk. 37. Obszary poprawy relacji z rodzicami

Młodzi ludzie spędzają w szkole bardzo dużo czasu. W pewnym sensie staje się ona ich drugim domem. We wzajemnych relacjach z rówieśnikami uczą się prawidłowych zachowań społecznych, a nauczyciele oprócz wiedzy wpajają im także zasady, jakimi powinni się kierować. Pełnią rolę wychowawcy, czasem na równi z rodzicem. Dlatego właśnie kontakty rodziców z instytucją wychowawczą, jaką jest szkoła, są takie ważne. Ich częstotliwość według uczniów ukazuje poniższy wykres.

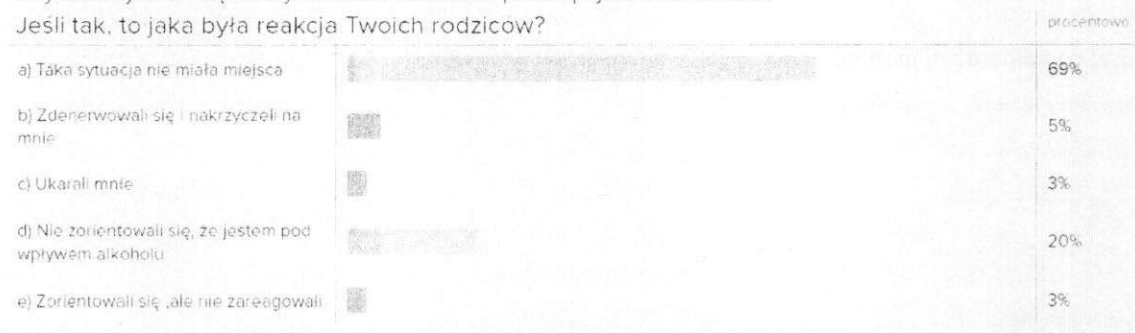

Wyk. 38. Kontakt rodziców ze szkołą

Z uzyskanych odpowiedzi wynika, iż rodzice młodzieży uczącej się w szkołach w Hrubieszowie kontaktują się ze szkołą raczej rzadko. Taką odpowiedź uzyskaliśmy od 54% z nich. Odpowiedź „często” wskazało 28%, natomiast 12% młodzieży uznało, że ich rodzice nie kontaktują się ze szkołą w ogóle. 6% uczniów stwierdziło, że rodzice kontaktują się ze szkołą bardzo często.

Otrzymane wyniki pozwalają przypuszczać, że w obszarze tym można szukać pewnych powodów do niepokoju. **Kłopoty w kontaktach między szkołą a domem powinny być przyczyną bliższego zainteresowania nauczycieli.**

Czy zdarzyło Ci się kiedyś wrocić do domu pod wpływem alkoholu?
Jeśli tak, to jaka była reakcja Twoich rodziców?

Wyk. 39. Alkohol i reakcje rodziców

Zdecydowana większość badanej młodzieży zadeklarowała, że taka sytuacja, w której pojawili by się w domu w stanie upojenia alkoholowego, nie miała miejsca. **Niepokojący**

jednak może być znaczny odsetek rodziców/opiekunów, którzy nie zorientowali się, iż ich dzieci znajdują się pod wpływem alkoholu (20%) lub nie podjęli reakcji (3%).

Stan upojenia alkoholowego jest bardzo łatwy do rozpoznania i ciężko nie zauważyć jego symptomów. To, że zostały one zignorowane bądź niezauważone, może wskazywać na brak wystarczającej pieczy rodzicielskiej lub niepewność w zakresie kompetencji wychowawczych. Inna ewentualność to znaczne przyzwolenie społeczne na nadużywanie alkoholu przez nieletnich, wskazujące na brak wystarczającej świadomości konsekwencji takich zachowań.

Na obszarze Hrubieszowa zdecydowanie najpoważniejszym wyzwaniem w obszarze problemów społecznych jest alkohol. 51% respondentów ma za sobą inicjację alkoholową. Nie mniejszym problemem są papierosy, gdzie 31% badanych ma za sobą pierwszy kontakt z wyrobami nikotynowymi. Obie najpopularniejsze używki są dostępne w legalnym obrocie handlowym, choć powinny pozostawać niedostępne dla osób nieletnich.

Skoro tyle z badanych osób próbowało już alkoholu i papierosów wydaje się, że dostęp do nich nie jest dla nich specjalnym utrudnieniem. Dlatego też zapytaliśmy młodzież, czy ich zdaniem łatwo jest kupić poszczególne używki.

Według Ciebie, jak trudno, osobie niepełnoletniej z Twojego otoczenia, jest zakupić alkohol / papierosy / narkotyki?

	Ważno Tylko 0	Trudno, ale warto spróbować	Łatwo, ale trzeba kupić mieszka kupać	Raczej łatwo, ale jak ktoś odpowiednio „znajomości” to łatwo	Raczej łatwo, nie wymaga to specjalnej znajomości	Nie wiem	Odpowiedzi
Alkohol	25 (10%)	19 (8%)	33 (13%)	48 (20%)	62 (26%)	59 (24%)	246
Papierosy	15 (6%)	22 (9%)	56 (23%)	34 (14%)	64 (27%)	50 (21%)	241
Narkotyki	46 (19%)	34 (14%)	10 (4%)	32 (13%)	21 (9%)	98 (41%)	241

Wyk. 40. Dostępność różnych używek dla młodzieży

Zgodnie z opiniami badanej młodzieży w Hrubieszowie najłatwiej kupić papierosy – sumując odpowiedzi łatwo i raczej łatwo uzyskujemy informację, że dla 50% zakupy takie nie stanowią potencjalnie większego problemu, gdy zaś uzupełnimy tę wartość o osoby uznające, że mając odpowiednie „znajomości” również można się w papierosy zaopatrzyć okazuje się, że zakup papierosów jest możliwy dla 64% tych, którzy wzięli udział w badaniu.

Zakup alkoholu jest dla młodzieży nieco trudniejszy – nieco ponad 38% uznaje, że nie powinno mieć z tym problemu, dodatkowe 20% w przypadku chęci zakupu musiałoby się

odwołać do odpowiednich znajomości. Są to wyniki bardzo niepokojące, każące bliżej przyrzeć się przestrzeganiu procedur sprzedaży w punktach, gdzie alkohol i papierosy są dostępne.

Warto zwrócić uwagę, że pomimo braku jakiegokolwiek legalnej dostępności oraz znacząco mniejszego zainteresowania, nadal spora część ankietowanej młodzieży uważa, że zakup narkotyków jest dosyć łatwy – 14%. 14% badanych uważa, że jest na tyle trudny, że nie warto się wysilać, a 19%, że bardzo trudno.

Ograniczanie dostępności (podaży) to jednak tylko jeden z czynników jakie mogą przyczynić się do ograniczenia problemów społecznych. Kolejnym jest ograniczanie popytu. Dlatego też zapytaliśmy o udział w zajęciach profilaktycznych, prowadzące je osoby oraz zadowolenie z udziału w tych zajęciach.

Czy brałeś/aś kiedyś udział w zajęciach profilaktycznych dotyczących:	Tak	Nie
a) agresji/przemocy	170 (70%)	73 (30%)
b) używek/uzależnień (np. papierosy, alkohol, narkotyki, dopalacze itp.)	173 (72%)	67 (28%)
c) zagrożeń korzystania z komputera (np. cyberprzemoc, pornografia)	172 (71%)	69 (29%)
d) zdrowego stylu życia	167 (70%)	70 (30%)
e) wyboru przyszłej ścieżki kształcenia/rozwoju zawodowego	132 (55%)	107 (45%)
f) w innych	131 (56%)	102 (44%)

Wyk. 41. Uczestnictwo w zajęciach profilaktycznych

Z odpowiedzi można wnioskować, że znaczna część uczniów uczestniczyła w zajęciach profilaktycznych – najwięcej w obszarze zdrowego stylu życia (70% uczniów) oraz obszarze zagrożeń wynikających z korzystania z komputera (71%). 72% uczniów uczestniczyło w zajęciach z zakresu używek i uzależnień. Często zajęcia te dotyczyły agresji i przemocy - uczestnictwo w nich deklarowało 70% badanych, oraz rozwoju zawodowego/ wyboru ścieżki kształcenia – 55%.

Zaznacz poniżej tematy zajęć profilaktycznych, w których chciał(a)byś wziąć udział.	udział procentowo
a) Agresja/przemoc	20%
b) Używki/zależnienia	22%
c) Komputer/telefony komórkowe	27%
d) Zdrowy styl życia	33%
e) Seksualność człowieka	30%
f) Lęk/depresja/niesmiałość	27%
g) Wybór przyszłej ścieżki kształcenia/rozwoju zawodowego	37%
h) Budowanie dobrych relacji z innymi ludźmi	36%

Wyk. 42. Preferencje tematyczne dotyczące przyszłych działań profilaktycznych

Jako najbardziej oczekiwane tematy w pytaniu wielokrotnego wyboru, uczniowie uznali: wybór przyszłej ścieżki kształcenia i rozwoju zawodowego (37%), zdrowego stylu życia (33%), budowania dobrych relacji z innymi ludźmi (36%) i seksualności człowieka (30%). Są to więc tematy, które poruszają bieżące problemy, z jakimi w życiu mierzą się młodzi ludzie.

Zainteresowania uczniów wydają się być świadome i właściwie ukierunkowane. Najmniej uczniów było zainteresowanych zajęciami z zakresu używek, agresji i przemocy. Może to być wynikiem przesytu tymi tematami.

C. Podsumowanie i wnioski

W badaniu diagnozującym przeprowadzonym wśród dorosłych mieszkańców miasta Hrubieszów wyróżnić można główne problemy, które pojawiają się w odpowiedziach osób objętych badaniem. Na podstawie uzyskanych danych oraz ich analizy można wyróżnić najważniejsze kwestie, które wymagają uwagi ze strony władz samorządowych:

- Za zdecydowanie najpoważniejsze problemy społeczne mieszkańcy uznali bezrobocie, alkoholizm, ubóstwo społeczeństwa oraz zanieczyszczenie środowiska. Alkoholizm i bezrobocie są problemem nie tylko dla ludzi bezpośrednio nimi dotkniętych, ale też dla ich najbliższego otoczenia.
- W przypadku trudnej sytuacji życiowej badani najchętniej zwróciliby się o pomoc do MOPS (43%).
- Większość mieszkańców (48%) zauważa, że spożycie alkoholu w ostatnich 10 latach na terenie gminy pozostaje bez zmian, jednak aż 39% uważa, że wzrosło. Biorąc pod uwagę fakt, iż uważają oni alkoholizm za jeden z najpoważniejszych problemów

społecznych występujących na terenie gminy można uznać, iż oczekują oni od władz lokalnych podjęcia działań zmierzających do rozwiązania tego problemu.

- Aż 36% grupy badawczej zna osobę, która doświadcza przemocy fizycznej lub psychicznej. Bardzo podobny wynik został otrzymany w odpowiedzi na pytanie dotyczące rodzin. 43% badanych stwierdziło bowiem, że zna rodziny w których dochodzi do różnych form przemocy. Projektowanie działań profilaktycznych w tym zakresie zdaje się być konieczne dla miasta w najbliższym czasie.
- Pomimo wielu kampanii wciąż zdarzają się osoby, które wierzą, że kary fizyczne od czasu do czasu są dobre dla wychowania dziecka. Ponadto aż 38% ankietowanych przyznaje, że zna przypadki bicia dzieci przez ich rodziców lub opiekunów.
- Należy także zwiększyć liczbę działań mających na celu promowanie zdrowego trybu życia oraz aktywnego spędzania wolnego czasu. Bardzo duża liczba mieszkańców jest zdania, że to właśnie brak możliwości spędzania czasu w inny sposób jest przyczyną sięgania po alkohol.
- Uświadamiać powinno się również osoby, których problem uzależnienia od alkoholu i narkotyków oraz zjawisko przemocy bezpośrednio nie dotyczy, aby wiedziały w jaki sposób reagować na ludzi zmagających się z uzależnieniem czy przemocą oraz jak im pomagać.
- Profilaktyka powinna kształtować odpowiednie postawy społeczne oraz rozwijać umiejętności empatyczne oraz poczucie odpowiedzialności nie tylko za siebie, ale również za innych. Szczególnie przemoc wobec dzieci wymaga edukacji mieszkańców.
- Wszystkie działania profilaktyczne, które realizowane są na terenie gminy powinny być kontrolowane pod względem efektów, jakie przynoszą, aby móc na bieżąco dokonywać korekty tych oddziaływań, które nie przynoszą oczekiwanych skutków.

Młodzi mieszkańcy Hrubieszowa postrzegają problemy przed jakimi stoi lokalna społeczność w następujący sposób:

- Problem przemocy jest obecny nie tylko w świecie wirtualnym. Pewna część uczniów deklaruje brak poczucia bezpieczeństwa w szkole. Jednak 38% badanych czuje się w niej zdecydowanie bezpiecznie. 19% z nich wskazuje, że przemoc w ich szkołach to niemal codzienność, a 14% przyznało, że zostało w szkole pobite. Wskazuje to na istnienie problemu. Z przeprowadzonej ankiety wynika, iż zajęcia profilaktyczne w tej dziedzinie prowadzone są często, jednak nie przynoszą oczekiwanych skutków. Warto zastanowić się nad innymi metodami zapewnienia uczniom bezpieczeństwa i spokoju w szkołach. Dodatkowy niepokój wzbudza brak zaufania, jakim badana młodzież darzy dorosłych, w tym nauczycieli, o czym świadczy fakt, że w przypadku zaobserwowania

negatywnych, agresywnych zachowań, spory odsetek nie zwróciłby się właśnie do nich.

- Relacje w domu badani określają zazwyczaj jako bardzo dobre, większa część rodziców badanych uczniów radzi sobie z wychowaniem dzieci bez uciekania się do stosowania kar. Niemal połowa rodziców ogranicza się do różnego rodzaju zakazów.
- Ofiarami przemocy fizycznej pada w domu około 7% młodych ludzi. Pomimo wielu kampanii społecznych przemoc wobec dzieci wciąż istnieje.
- Deficyt w kontaktach z rodzicami w 16% dotyczył możliwości przeprowadzania szczerych rozmów, spędzania czasu razem oraz więcej wzajemnego zrozumienia.
- Na podstawie dokonanej diagnozy należałoby także wdrożyć do szkół zajęcia dodatkowe, na które wskazuje młodzież, a które są zgodne z jej zainteresowaniami. Odwrócenie uwagi od substancji psychoaktywnych i promowanie zdrowego stylu życia z pewnością są częścią profilaktyki.
- Konieczne jest prowadzenie wśród rodziców i dorosłych mieszkańców gminy akcji przeciwko stosowaniu przemocy wobec dzieci. Ponieważ problem ten na terenie gminy występuje, powinno się również uczulać na niego nauczycieli, którzy w momencie, kiedy mają podejrzenia, że w stosunku do uczniów może być stosowana przemoc, powinni w odpowiedni sposób reagować.

4. Kierunki i cele programu

A. Cele.

1. Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie, ochrona ofiar przemocy w rodzinie oraz zwiększenie dostępności i skuteczności profesjonalnej pomocy.
2. Poprawa i wzmacnianie systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Zmniejszanie negatywnych następstw dla ofiar przemocy w rodzinie.
3. Profilaktyka i edukacja społeczna w zakresie działań na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie w Mieście Hrubieszów.
4. Dostarczenie interdyscyplinarnych szkoleń dla osób zajmujących się problemem przemocy.
5. Edukacja i korekcja skierowana do osób będących sprawcami przemocy.

B. Kierunki działań.

1. Szczegółowa analiza sprawozdań z instytucji świadczących pomoc w zakresie przemocy w rodzinie przez Zespół Interdyscyplinarny w Gminie Miejskiej Hrubieszów.
2. Strategie interwencyjne dla ofiar przemocy w rodzinie.
3. Kształtowanie systemu wsparcia dla osób uwikłanych w sytuację przemocy w rodzinie.
4. Działania edukacyjne, działania profilaktyczne, działania informacyjne wpływające na budowanie świadomości i ugruntowania poprawnych postaw społecznych.
5. Edukacja kadr związanych z pracą w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

C. Beneficjenci

Wszystkie cele i działania scharakteryzowane w programie mają służyć poprawie sytuacji rodzin doświadczających przemocy oraz ochronie rodzin zagrożonych przemocą. Aby efektywnie zapobiegać problemowi przemocy w rodzinie i zwalczać zachowania przemocowe, konieczne jest stworzenie spójnego i wielopoziomowego systemu pomocy osobom uwikłanym w przemoc, systemu opartego o aktywizację i rozwój zasobów lokalnych, zwłaszcza form pomocy oraz dostęp do specjalistów.

Program kierowany jest do:

- ofiar przemocy w rodzinie
- sprawców przemocy w rodzinie
- świadków przemocy w rodzinie
- przedstawicieli instytucji, organizacji i służb zobowiązanych do udzielania pomocy w sytuacji przemocy
- społeczności lokalnej

D. Cel główny.

Działania prewencyjne w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, ochrona ofiar przemocy oraz wzrost dostępu do pomocy profesjonalistów.

E. Cele strategiczne, adresaci, cele operacyjne, działania, realizatorzy, wskaźniki.

Cel strategiczny 1:

Rozwinięcie i wzmocnienie systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Adresaci:

- osoby funkcjonujące w sytuacji przemocowej w rodzinie (ofiary, sprawcy, świadkowie)
- pracownicy instytucji zaangażowanych
- społeczeństwo

Cel operacyjny	Działania do celu	Termin realizacji
Rozwój systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Opracowanie zintegrowanych działań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie przez Zespół Interdyscyplinarny w Gminie Miejskiej Hrubieszów. ➤ Prowadzenie działań. ➤ Podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku. ➤ Inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie. ➤ Rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym. ➤ Inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie. 	Do 30.06.2018 Zadanie stałe, realizowane corocznie.
Zintegrowanie działań międzyresortowych	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Wspólne szkolenia, konferencje w celu wymiany doświadczeń, forum. ➤ Współpraca między instytucjami 	Pierwsze do 31.08.2018

na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.	zaangażowanymi w przeciwdziałanie przemocy w rodzinie i zapobieganie jego skutkom, ➤ Wymiana doświadczeń, współpraca z instytucjami i organizacjami z obszaru przeciwdziałania przemocy w rodzinie.	Zadanie realizowane corocznie.
Diagnozowanie i monitorowanie zjawiska przemocy na terenie miasta Hrubieszowa	➤ Prowadzenie statystyk w zakresie zjawiska przemocy przez wszystkie instytucje zgodnie z wymaganiami resortowymi oraz w sposób ustalony przez Zespół Interdyscyplinarny w Gminie Miejskiej Hrubieszów. ➤ Zbieranie danych statystycznych z instytucji działających w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie w mieście przez Zespół Interdyscyplinarny w celu diagnozowania skali zjawiska i monitorowania zmian.	Zadanie realizowane corocznie Sprawozdania do 01.02 każdego roku

Realizatorzy celu strategicznego 1.

- Zespół Interdyscyplinarny w Gminie Miejskiej Hrubieszów
- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Hrubieszowie
- Komenda Powiatowa Policji w Hrubieszowie
- Sąd Rejonowy w Hrubieszowie
- Prokuratura Rejonowa w Hrubieszowie
- Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Hrubieszowie
- placówki ochrony zdrowia
- placówki oświatowo-wychowawcze
- placówki nauczania i wychowania

Wskaźniki osiągnięcia celu strategicznego 1.

- liczba spotkań zespołu
- liczba wszczętych procedur Niebieskiej Karty
- liczba powołanych zespołów roboczych
- dane statystyczne dotyczące zjawiska przemocy

Cel strategiczny 2:

Zmniejszanie negatywnych następstw dla ofiar i świadków przemocy w rodzinie.

Adresaci:

- osoby dotknięte przemocą, w szczególności ofiary i świadkowie przemocy

Cel operacyjny	Działania do celu	Termin realizacji
Udzielanie profesjonalnej pomocy i wsparcia osobom dotkniętym przemocą i świadkom przemocy	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Poradnictwo psychologiczne, medyczne, pedagogiczne, rodzinne, prawne, socjalne. ➤ Praca socjalna. ➤ Interwencja kryzysowa. ➤ Realizacja procedury „Niebieskiej Karty”. ➤ Program dla sprawców przemocy domowej. 	Zadanie stałe, realizowane corocznie.
Udzielanie pomocy i wsparcia osobom lub rodzinom dotkniętym przemocą.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Udzielanie bezpiecznego schronienia osobom dorosłym lub/i rodzinom dotkniętym przemocą. ➤ Pomoc socjalna osobom dotkniętym przemocą. 	Zadanie realizowane corocznie.

Realizatorzy celu strategicznego 2.

- Zespół Interdyscyplinarny w Gminie Miejskiej Hrubieszów
- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Hrubieszowie
- Komenda Powiatowa Policji w Hrubieszowie
- Sąd Rejonowy w Hrubieszowie
- Prokuratura Rejonowa w Hrubieszowie
- Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Hrubieszowie
- placówki ochrony zdrowia
- placówki oświatowo-wychowawcze
- placówki nauczania i wychowania

Wskaźniki osiągnięcia celu strategicznego 2.

- liczba porad udzielonych osobom dotkniętym przemocą
- liczba osób objętych poradnictwem oraz pomocą i wsparciem
- liczba interwencji kryzysowych

- liczba osób dorosłych lub rodzin, którym udzielono bezpiecznego schronienia
- liczba dzieci, którym udzielono bezpiecznego schronienia
- liczba wszczętych procedur Niebieskiej Karty

Cel strategiczny 3:

Edukacja społeczna i promocja działań na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie w mieście Hrubieszów.

Adresaci:

- dzieci i młodzież
- osoby dorosłe
- społeczność lokalna

Cel operacyjny	Działania do celu	Termin realizacji
Upowszechnianie materiałów informacyjno-edukacyjnych.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Rozpowszechnianie materiałów edukacyjnych (broszur, ulotek, plakatów itp.) dotyczących zjawiska przemocy w rodzinie wśród lokalnej społeczności. ➤ Dostarczenie informacji o instytucjach udzielających pomocy i wsparcia ofiarom przemocy w rodzinie – wydanie i rozpowszechnianie informatorów. ➤ Umieszczenie informacji na stronach internetowych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Hrubieszowie i Urzędu Miasta w Hrubieszowie. 	Zadanie stałe, realizowane corocznie.
Zmiana postaw, przekonań i zachowań mieszkańców miasta Hrubieszów wobec zjawiska przemocy.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Udział w kampaniach społecznych, które obalają mity i stereotypy na temat przemocy domowej. ➤ Współpraca z mediami (prasa, telewizja) w zakresie propagowania zachowań bez przemocy oraz zmiany postrzegania zjawiska przemocy w rodzinie. ➤ Opracowanie i realizacja zajęć psychoedukacyjnych z zakresu umiejętności społecznych. ➤ Opracowanie i realizacja programów profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy. 	Zadanie realizowane corocznie.

Promowanie wartości rodzinnych i wychowania bez przemocy.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Prowadzenie w placówkach oświatowych programów profilaktycznych, uświadamiających zagrożenia płynące z przemocy. ➤ Prowadzenie programów i warsztatów umiejętności wychowawczych dla rodziców. 	Zadanie realizowane corocznie.
---	---	--------------------------------

Realizatorzy celu strategicznego 3.

- Zespół Interdyscyplinarny w Gminie Miejskiej Hrubieszów
- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Hrubieszowie
- Komenda Powiatowa Policji w Hrubieszowie
- Sąd Rejonowy w Hrubieszowie
- Prokuratura Rejonowa w Hrubieszowie
- Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Hrubieszowie
- placówki ochrony zdrowia
- placówki oświatowo-wychowawcze
- placówki nauczania i wychowania

Wskaźniki osiągnięcia celu strategicznego 3.

- liczba rozkolportowanych ulotek i broszur
- nakład informatorów
- liczba kampanii społecznych prowadzonych na terenie Hrubieszowa
- liczba programów, artykułów w mediach propagujących życie bez przemocy
- ilość przeprowadzonych zajęć profilaktycznych z zakresu przemocy
- ilość warsztatów doskonalenia umiejętności społecznych

Cel strategiczny 4:

Podnoszenie i doskonalenie umiejętności kadry, rozwijanie współpracy interdyscyplinarnej.

Adresaci:

- wszystkie instytucje, organizacje, służby i środowiska tworzące system

Cel operacyjny	Działania do celu	Termin realizacji
Systematyczne szkolenia wszystkich przedstawicieli służb podejmujących	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Szkolenia resortowe. ➤ Szkolenia interdyscyplinarne z zakresu przeciwdziałania przemocy. ➤ Organizowanie interdyscyplinarnych szkoleń w celu podniesienia umiejętności pracy z osobami dotkniętymi problemem 	Zadanie stałe, realizowane corocznie.

działania na rzecz rodzin uwikłanych w przemoc, w tym szkolenia z zakresu diagnozowania przemocy w rodzinie, realizacji procedury Niebieskie Karty i prowadzenia Interwencji Kryzysowej.	przemocy oraz skuteczniejszego radzenia sobie ze stresem.	
Konferencje i seminaria z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie dla przedstawicieli instytucji, służb, różnych grup zawodowych i społecznych zaangażowanych w przeciwdziałanie przemocy w rodzinie.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Organizacja i przeprowadzanie konferencji z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie. ➤ Uczestnictwo w konferencjach i seminariach. 	Zadanie realizowane corocznie.

Realizatorzy celu strategicznego 4.

- Zespół Interdyscyplinarny w Gminie Miejskiej Hrubieszów
- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Hrubieszowie
- Komenda Powiatowa Policji w Hrubieszowie
- Sąd Rejonowy w Hrubieszowie
- Prokuratura Rejonowa w Hrubieszowie
- Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Hrubieszowie
- placówki ochrony zdrowia
- placówki oświatowo-wychowawcze
- placówki nauczania i wychowania

Wskaźniki osiągnięcia celu strategicznego 4.

- liczba szkoleń dotyczących przemocy w rodzinie

- liczba uczestników szkoleń
- liczba zorganizowanych konferencji i seminariów
- liczba uczestników konferencji i seminariów

Cel strategiczny 5:

Zapobieganie stosowaniu przemocy w rodzinie.

Adresaci:

- sprawcy przemocy

Cel operacyjny	Działania do celu	Termin realizacji
Działania korekcyjne i edukacyjne	➤ Poradnictwo psychologiczne, pedagogiczne, rodzinne, socjalne, zajęcia korekcyjno - edukacyjne w zakresie radzenia sobie ze stresem, agresją, konfliktem – indywidualne i grupowe.	Zadanie stałe, realizowane corocznie.

Realizatorzy celu strategicznego 5.

- Zespół Interdyscyplinarny w Gminie Miejskiej Hrubieszów
- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Hrubieszowie
- Komenda Powiatowa Policji w Hrubieszowie
- Sąd Rejonowy w Hrubieszowie
- Prokuratura Rejonowa w Hrubieszowie
- Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Hrubieszowie
- placówki ochrony zdrowia
- placówki oświatowo-wychowawcze
- placówki nauczania i wychowania

Wskaźniki osiągnięcia celu strategicznego 5.

- liczba dorosłych sprawców objętych działaniami uczestniczących w zajęciach korekcyjno – edukacyjnych.

F. Monitorowanie, sprawozdawczość i środki finansowe.

Monitorowanie realizacji programu odbywać się będzie w oparciu o sprawozdawczość podmiotów zaangażowanych w jego realizację. Sprawozdania z realizacji Programu podmioty składają do dnia 31 stycznia każdego roku do Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Hrubieszowie.

SPRAWOZDAWCZOŚĆ

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Hrubieszowie do dnia 31 marca każdego roku przedkłada Burmistrzowi Miasta Hrubieszowa sprawozdanie z realizacji Programu.

FINANSOWANIE PROGRAMU

Program będzie finansowany ze środków budżetu gminy Miejskiej Hrubieszów, dotacji oraz środków pozabudżetowych pozyskanych z innych źródeł.